

Zondagsschoolboekje

Titel: Celestine, de kleine kunstrijderes

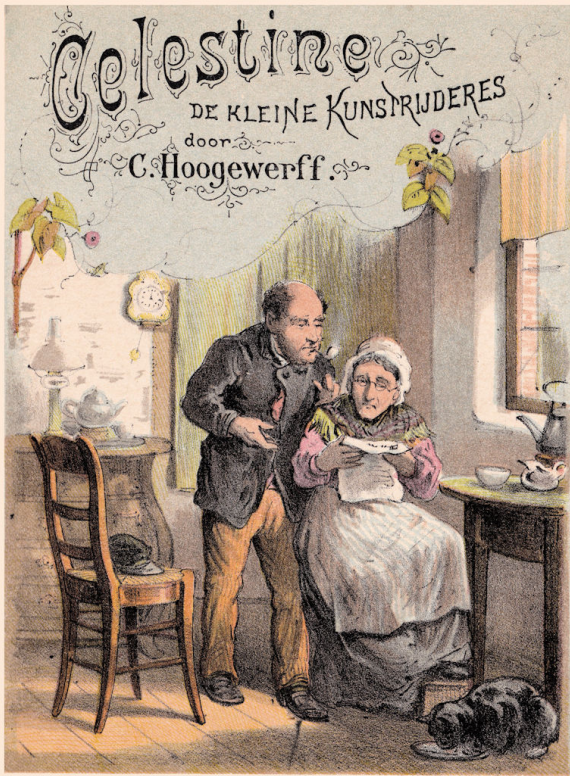
Auteur: G.C. Hoogewerff

Illustrator:

Uitgever: Hoveker & Zoon, Amsterdam

Druk: 1

Jaar van uitgave: 1890

AMSTERDAM, HÖVEKER & ZOON.

CELESTINE

DE KLEINE KUNSTRIJDERES.

EEN VERHAAL

VAN

GODFRIED C. H.

AMSTERDAM,
HÖVEKER & ZON.

SELFVERDRUK VAN H. G. A. THIEME TE NIJMEGEN.

4

DE PLEEGOUDERS.

In het stadje Warveld staat in eene der stilste straten een klein huisje. Nog zoo'n echt ouderwetsch, met een onderdeur en ramen met groene luiken. In dat huisje nu woonde, op den tijd waarin ons verhaal begint, een arme mandenmaker.

Jan Herder heette hij. Het was zijn eerlijke naam, en toch, als ge in Warveld waart gaan vragen, waar Herder woonde, zouden er maar weinige menschen u terecht hebben kunnen helpen.

Maar als ge naar Jan den mandenmaker vreegt, o, dan kon het kleinste kind u zijn huisje wel wijzen, want Jan Herder werd in Warveld haast nooit anders genoemd, dan Jan de mandenmaker.

Jan de mandenmaker en zijne vrouw waren al tamelijk oud, en ze hadden geen kinderen. Dat wisten al de inwoners van Warveld heel goed, en daarom keken de bureu heel vreemd op, toen zij op zekeren dag, na afloop der jaarlijksche kermis, in het huisje van Jan den mandenmaker een kindje hoorden huilen.

En nog vreemder keken ze, toen, kort daarop, vrouw Herder met een lief meisje van een paar maanden oud op den arm, op straat gezien werd.

De bureu staken de hoofden bij elkander, en ze raadden, wat ze konden, waar dat kind toch vandaan zou zijn gekomen. Maar ze wisten het niet. Als men het Jan den mandenmaker of zijne vrouw vroeg, dan zeiden die: „Dat heeft God

ons gezonden,” en verder bleven de bureu even wijs als vroeger.

Maar Jan en zijne vrouw hadden het wel kunnen vertellen, als ze hadden gewild.

Op zekeren avond, den laatsten avond der kermis, zaten Jan de mandenmaker en zijne vrouw bij een klein lampje in hunne woonkamer. Ze waren haast de eenigen in de geheele straat, die thuis zaten, want de meeste Warvelders waren nu op de markt, waar de spellen en kramen stonden.

Jan las zijn vrouw voor uit den Bijbel. Dat deed hij geregeld alle avonden.

Hij was juist bij de plaats gekomen, waar de Heere Jezus tot zijne discipelen zegt: Laat de kinderkens tot mij komen, en verhindert ze niet, toen er aan het venster zacht getikt werd.

Verwonderd zag Jan van zijn boek op. „Wie kan daar zoo laat nog zijn?” zeide hij tot zijne vrouw. „Ik zal zelf maar eens gaan kijken. Met de kermis loopt hier zooveel vreemd volk rond...”

Dit zeggende was Jan naar de deur gegaan, en had ze een beetje geopend, om eerst eens uit te zien. Toen hij echter slechts eene vrouw zag, die iets op den arm droeg, en binnen scheen te willen komen, was hij spoedig gerustgesteld. Hij vroeg, wat zij verlangde, en toen ze zei, dat ze hem en zijne vrouw graag eens wilde spreken, bracht hij haar in de woonkamer.

Toen de vrouw den grooten doek, dien ze droeg, wat los deed, keken Jan en zijne vrouw vreemd op. Ze meenden eene voorname dame voor zich te zien, want ze droeg een zijden kleed, rijkelijk met linten versierd en had ringen aan de vingers. Was het geen avond geweest, of hadden ze beter toegezien, dan hadden ze wel gemerkt dat de japon erg vaal en de linten erg verschoten waren.

Zoodra de vreemde vrouw in de kamer was, viel zij op

een stoel neer, en begon te schreien en te snikken. Uit het pak, dat ze wat hard op haar schoot had neergezet, klonk dadelijk eene schreiende kinderstem.

De goede vrouw Herder kreeg medelijden, begon de vreemde dame te troosten, en vroeg, wat haar scheelde. Toen vertelde zij, met veel tranen en snikken, dat zij paardrijdster was bij het groote paardenspel, dat op de markt stond, en dat de directeur haar met haar kind niet langer wilde houden. „Of het kind moet weg,” had hij gezegd, „of ge kunt allebei een goed heenkomen zoeken.”

Nu wist ze geen raad, want als men haar wegjoeg, zou ze honger moeten lijden. Daarom was ze uitgegaan om te zien, of ze ook goede menschen kon vinden, die haar dochtertje een poos wilden bewaren, tot ze het weer bij zich zou kunnen nemen. Ze wilde er wel wat voor betalen, maar niet veel, want ze was arm.

Terwijl de vreemde vrouw zoo sprak, had ze den doek losgemaakt, waarin het kind gewikkeld was, en nu zagen Jan de mandenmaker en zijne vrouw, een lief kindje, van nog geen jaar oud, maar heel dun en armoedig gekleed.

Jan keek zijne vrouw eens aan, en zijne vrouw hem. Hij dacht een poosje, krabde zich achter de ooren, en — daar viel zijn oog op den Bijbel. — Laat de kinderkens tot mij komen; dat had de Heere Jezus ook gezegd. Jan wist al, wat hij doen zou.

„Wel, juffrouw,” zei hij vriendelijk, „je kunt je kindje hier laten. We zullen er wel voor zorgen, en geld willen we daar niet voor hebben, niet waar vrouw?”

Vrouw Herder knikte eens. Ze vond het heel goed.

Toen dankte de vreemde vrouw hen erg vriendelijk, haast al te vriendelijk. Ze beloofde haar kindje te komen halen, zoo gauw ze kon, en legde het op de armen van vrouw Herder, zonder het eerst te zoenen, wat Jan en zijne vrouw heel vreemd vonden. . . .

DE VREEMDE VROUW.

Op zekeren dag, toen Stine des namiddags naar school wilde gaan, kwam zij in het portaal van Jans huisje twee personen, eene dame en een heer tegen, die ze nog nooit tevoren in Warveld had gezien.

De dame was heel opzichtig gekleed, met een vuurrooden sjaal en een hoed vol bloemen en linten. En de heer! Stine was anders niet verlegen of kindersachtig, maar toch werd ze bang, zonder te weten waarom, toen ze dien man aanzag. Hij had een barsch, onvriendelijk gezicht, met groote zwarte snorren, en hij keek haar met een paar zwarte oogen aan, alsof hij haar op wou eten. Ook de vreemde dame keek haar scherp in het gezicht.

„Zou zij het zijn?” vroeg de heer zachtjes aan de dame, „dat zou goed zijn, hè?”

„Ik geloof het wel,” zei de dame, even zacht, „de menschen zullen hier nog wel wonen. Laten wij 't haar eens vragen.”

„Zeg eens, lief kind,” zei de heer, met eene gemaakt vriendelijke stem tot Stine, „woont hier Jan Herder?”

Stine knikte.

„Zoo en ga je naar school? Weet je wat, ga eerst nog eens even meê naar binnen. We moeten wat over jou praten.” En dit zeggende nam de vreemde heer Stine bij de hand, en trad met haar en de dame de kamer binnen, waar Jan en zijne vrouw zaten.

„Het heet Celestine,” zeide ze nog bij het weggaan.

„Celestine, hè, wat een vreemde naam,” zei vrouw Herder.

Toen had de vrouw even gelachen en was weggegaan.

Dat was nu al zes jaar geleden, en sedert had de vreemde dame niets meer van zich laten hooren.

Jan de mandenmaker en zijne vrouw vonden dat wel raar, maar ze waren er toch blij om, want ze hadden in dien tijd veel van de kleine Celestine, of Stine zooals ze genoemd werd, gaan houden. 't Was of 't hun eigen dochtertje was. En Stine wist ook niet beter, of ze was dat, want Jan had aan niemand, dan aan den burgemeester en den dominé van Warveld, verteld hoe hij aan haar was gekomen.

En Jan en zijne vrouw hadden veel plezier van de kleine Stine. Ze was nu zeven jaar, en een lief gehoorzaam kind. Op school deed ze al aardig haar best, en als ze van de Zondagschool kwam, kon ze vrouw Herder heel precies de mooie geschiedenissen vertellen, die ze daar gehoord had, en de lieve versjes opzeggen, die ze had geleerd.

Ieder hield veel van haar, want ze was volstrekt niet verlegen, en kon iemand met haar lief gezichtje met aardige blonde krulletjes en blauwe oogen zoo vriendelijk aankijken.

Zoo leefde de kleine Stine heel gelukkig met Jan en zijne vrouw. Die behandelden haar net, alsof 't hun eigen kind was, en ze waren al haast vergeten, dat Stine eigenlijk een andere moeder had. Ach, dat het geluk van de kleine Stine zoo in eens moest ophouden!

Deze keken heel verwonderd op, toen ze Stine met zulk vreemd bezoek zagen binnenkomen. Jan Herder stond op, om te vragen wat de vreemdelingen wilden, maar de dame liet er hem geen tijd toe.

Dadelijk liep ze naar vrouw Herder toe, vatte haar beide handen, en begon haar met veel drukte te vertellen, hoe blij ze was, nu eindelijk haar kind weer bij zich te kunnen nemen; hoe het haar speet, dat ze zoo lang niets van zich had kunnen laten hooren; en hoe ze 'er vrouw Herder voor bedankte, dat die al dien tijd zoo goed voor haar dochtertje had gezorgd. „Want dat is ze toch zeker?” besloot ze haar verhaal, terwijl ze op Stine wees.

Vrouw Herder knikte even, ze was te verward om alles te begrijpen.

„Je . . . je komt haar toch niet . . . terughalen, juffrouw,” stamelde Jan.

Hij kon haast niet spreken, het was of er een brok in zijn keel zat.

„Ja, zeker, kom ik ze terughalen,” riep de dame, „Celestine komt weêr bij haar moeder! Daar ben je toch wel blij om, niet waar, liefje?”

Maar Stine hield zich vast aan de rokken van vrouw Herder, en verborg haar gezichtje. Ze was bang.

„Maar, juffrouw,” zei vrouw Herder, die nu begon te begrijpen, dat men haar Stine van haar wilde wegnemen, met bevende stem, „we hebben nu al dien tijd voor Stine gezorgd, en . . .”

„O, en dat vind ik heel lief van je,” zei de vreemde dame.

„En daar willen we wel wat voor betalen ook,” zei de heer, die tot nu toe had gezwegen, „hoeveel . . .?”

Jan schudde het hoofd.

„Nee, juffrouw, neen, mijnheer,” zei hij, met tranen in de oogen, „maar we houden zooveel van Stine, en zij zooveel

van ons. Zoudt u ze niet bij ons kunnen laten? We zouden goed voor haar zorgen, en u kon ze altijd bij ons komen zien."

"Wel neen," zei de dame, "wel neen," daar gebeurt niets van! Celestine gaat met mij meê, dan krijgt ze mooie kleeren met linten, en strikken, en een mooi paardje om op te rijden, en dan leert ze mooie kunsten maken, en dan kijken alle menschen naar haar, en klappen in de handen, als ze 't mooi doet."

"Maar je wilt van mijn kind toch geen paardrijdster maken", riep vrouw Herder in tranen uitbarstend.

"Wel zeker, waarom niet," zei de dame doodbedaard, "ik ben het immers ook wel."

Ondertusschen was ze naar Stine toe gegaan, en had beproefd, haar naar zich toe te trekken.

Maar Stine hield zich stijf aan vrouw Herders rokken vast, en begon bitter te huilen.

Ze begon te begrijpen, dat men haar van moe (want zoo noemde ze Jan's vrouw) wou wegnemen.

En weet ge, hoe het kwam dat Stine's eigenlijke moeder, die zich zoo lang niet, om haar dochtertje bekommerd had, haar zoo opeens kwam ophalen?

De directeur van het paardenspel, waarin zij kunstrijdes was, had een poos geleden gezegd, dat hij graag een meisje van een jaar of zeven zou hebben, om die allerlei kunsten te leeren. De menschen keken daar zoo graag naar, zei hij.

Toen had Stine's moeder aan haar dochtertje gedacht, dat nu al zoo oud moest zijn. Als ze die eens daarvoor geplaatst kon krijgen! Niet dat ze haar kind zoo graag bij zich wilde hebben, och neen, ze kende het niet eens. Ze had het in geen zes jaar gezien.

Maar met kunstenmaken zou de kleine Celestine geld verdienen, en dat zou zij, als de moeder, dan natuurlijk krijgen.

HET PAARDENSPEL.

Hoe bedroefd en beangst Stine was, kunt ge wel begrijpen. Ze wist heelemaal niet, wat er eigenlijk met haar gebeurde, en waarom vader en moeder, (want ze had nooit geweten, dat Jan en zijne vrouw haar ouders niet waren), haar zoo maar lieten meênemen.

Ze huilde erg, en haar moeder beproefde tevergeefs haar tot bedaren te brengen. Stine bleef schreien en snikken en om „moeder" roepen, totdat de vreemde heer haar met een barsche stem beval zich stil te houden, of dat ze anders een pak slaag zou krijgen... Toen werd zij bang, vooral toen ze het booze gezicht van den man zag. Ze hield wel niet heelemaal op met huilen, maar hield toch haar zakdoekje voor den mond, om zich zooveel mogelijk in te houden. Zoo bleef ze zacht snikkend zitten, tot ze eindelijk, moê van het schreien, in slaap viel. Hare moeder liet haar zachtjes tegen zich leunen, en dekte haar met een doek toe. Ze had wel medelijden met Stine, die toch haar kind was, maar ze was bang voor den barschen man, en durfde hem niet tegenspreken, toen hij dreigde Stine te zullen slaan.

De kleine sliep lang en vast. Ze merkte niet eens, dat het rijtuig, na een uur zonder ophouden doorgereden te hebben, ophield aan een spoorwegstation.

Stine's moeder nam haar voorzichtig op, rolde haar in haar doek en tilde haar uit het rijtuig.

"Zoo, slaapt ze," zei de heer, „dat's goed, dan zijn we

En dat deed ze nu niet, om Stine verdriet aan te doen. Ach neen, ze was zelf altijd paardrijdster geweest en vond het heel natuurlijk, dat haar dochtertje het ook zou worden. Ongelukkige moeder, maar vooral, arme Stine, niet waar?

Ondertuschen was een rijtuig voor de deur gekomen, dat de vreemde heer besteld had. Men wilde Stine dadelijk meênemen. Kleeren had ze niet nodig, behalve die ze aan had. In het paardenspel zou ze veel mooiere krijgen, zeide haar moeder.

Maar Stine luisterde niet naar haar. Schreiend hield ze zich aan vrouw Herders hals vast. Ook Jan en zijne vrouw waren erg bedroefd. Ze vroegen tevergeefs hun lieveling nog een paar dagen bij zich te mogen houden, er was niets aan te doen.

Maar Stine wilde niet meê. Ze hield vrouw Herder vast, en noch vriendelijke woorden van hare moeder, noch de barsche toespraak van den heer, (die boekhouder was van het paardenspel), konden haar doen loslaten.

Bindelijk begon dit den laatsten te vervelen.

„Kom, kom, dat is maar gekheid," zei hij ruw, maakte Stine met geweld van vrouw Herder los, nam haar op den arm en droeg haar naar het rijtuig. Stine's moeder volgde hem. Het rijtuig rolde weg, en Jan en zijne vrouw stonden het met tranen in de oogen na te kijken. Hun lief kind was weg; wie weet, of ze het wel ooit zouden terugzien.

van alle gehuil en gezanik af. Pas op, dat ze niet wakker wordt, en laten we maar dadelijk in den trein stappen."

Voorzichtig werd Stine nu in een waggon getild, en zoo moê was ze van het huilen en snikken, dat ze op de heele reis, die haast twee uren duurde, vast bleef doorslapen.

De avond was al lang gevallen, toen Stine met haar moeder en den vreemden heer aankwamen in de stad, die het doel was hunner reis. Stine was door het leven, dat de reizigers bij het uitstappen maakten, wakker geworden. Ze kwam dus aan de hand van haar moeder uit het station, en klom zelf in een rijtuig, dat hen zou brengen, waar ze moesten wezen. Ze huilde nu niet meer. Alles wat ze in de laatste paar uren doorleefd had, scheen haar een droom toe. Zoo zat ze, half dommelend, uit het raampje van het rijtuig naar de drukte op de straten te kijken, en naar de vele lichtjes, die zij overal zag. Haar moeder sprak niet met haar. Ze vreesde dat Stine misschien weêr zou beginnen te huilen, en dat dan de barsche heer boos zou worden.

Ze reden wel een half uur lang, heel langzaam, want het was in die stad kermis, en door de drukte, die er overal op de straten was, kon de koetsier zijne paarden niet aanzetten.

Plotseling schrikte Stine op. Het rijtuig was op een ruim plein gekomen, dat nu vol spellen en kramen stond. Uit die spellen kwam van alle kanten een oorverdoovend muziek, en dat maakte met de schreeuwende en zingende menschen, die er omheen stonden of liepen, een leven van wonder en geweld. Nog was Stine niet van haar verbazing bekomen, toen het rijtuig voor een der grootste spellen stilstond. Stine werd er uitgetild en naar binnen gedragen.

Een oogenblik later stond zij reeds met haar moeder in een helder verlichte kamer, waarin drie personen bij elkander zaten te praten. Allen keken op, toen zij binnentrad. Stine drong schuw achteruit, want zoo iets vreemds had zij nog

nooit gezien. Daar zat een heer, in een rok met gouden oplegels, en een lange zweep in de hand, naast eene dame in een wit kleed, met linten en bloemen versierd. Stine vond dat alles wel mooi, maar daar was ook nog een meisje in de kamer, zoowat zoo oud als zij, en kijk, dat leek net een engeltje, zooals zij ze wel eens op een prentje had gezien.

Het kind had een geheel wit jurkje aan, met gouden vleugels aan de schouders en een gouden ster op het voorhoofd.

Die heer was de directeur van het paardenspel, die dame en dat kind waren zijne vrouw en zijn dochtertje.

De heer, die met Stine was meêgekomen, ging dadelijk naar den directeur, en sprak een poosje zachtjes met hem, terwijl ze telkens naar Stine keken. Eindelijk wendde de directeur zich tot haar, met de vraag:

„Hoe oud ben je?”

„Zeven haast zeven jaar,” stamelde Stine.

„En ben je nu blij, dat je hier zult blijven en mooie kleeren krijgen, en kunsten leeren maken, zooals dat meisje daar?” vroeg de vrouw van den directeur, terwijl zij op haar dochtertje wees.

„Ik, — ik wou weer naar moeder toe,” snikte de arme Stine, die weer begon te huilen, want ze kon nog maar niet begripen, dat die vreemde menschen haar bij zich wilden houden.

„Haar moeder? wie bedoelt ze?” vroeg de dame verwonderd.

„Och, de vrouw bij wie zij in huis is geweest,” zei Stine's wezenlijke moeder, schouderophalend.

„Kom, kom,” zei de directeur boos, „met dat gedrems kunnen wij ons niet ophouden.”

„Weet je, wat je doet,” vervolgde hij tegen Stine's moeder, „zoometeen zal de voorstelling beginnen. Neem haar meê, en laat haar eens kijken, dan kunnen we morgen verder zien.”

De moeder van Stine nam haar bij de hand, en bracht haar door een lange, donkere gang, tot aan eene deur.

Voor zij die opende, zeide zij, dat Stine nu haar tranen

moest afdrogen en zoet zijn, dan zou ze haar wat laten zien, zoo mooi als ze haar leven lang nog niet gezien had.

Toen opende ze de deur. Een vloed van licht scheen plotseling Stine in de oogen, zoodat ze eerst niets zien kon. Maar toen ze naast hare moeder op eene bank was gaan zitten en haar oogen aan het licht waren gewend, keek ze verwonderd rond. Neen, zoo iets had ze wezenlijk nog nooit gezien: Ze zat in eene groote ronde zaal; in 't midden was een open plek, heelemaal rond, en daaromheen, haast tot het dak toe, zaten honderden van menschen te praten en te lachen. Stine had nog nooit een paardenspel gezien, daarom leek haar alles zoo wonderlijk. En nog vreemder keek ze, toen ze opeens in den circus een mooi wit paard zag verschijnen, waarop de dame zat, die ze straks gezien had. Ook de heer met de zweep was er, en stond in het midden van den kring. Nu klapte hij met zijne zweep, en de dame begon te rijden, hoe langer hoe harder. En kijk, daar ging ze zelfs op het paard staan, hoe hard het ook liep. Stine werd bang, en had haar willen toeroepen, voorzichtig te zijn. Maar de dame scheen volstrekt niet bevreemd, en ze maakte al vreemder kunsten, terwijl de menschen, die toekeken geweldig stampen en in de handen klaptten.

Eindelijk hield het paard stil, en de dame ging heen, maar nu kwamen er weêr anderen en maakten nieuwe kunsten, en Stine keek en keek, en hoewel ze soms bang was, vond ze het toch wel mooi. Voor een poosje was ze Warveld, Jan Herder en zijn vrouw, ja zelfs alles ter wereld vergeten. Ze was ook nog zoo klein.

Eindelijk was de voorstelling ten einde. Eene vrouw kwam aan Stine's moeder zeggen, dat het kind van nacht bij Julie, het dochtertje van den directeur, mocht slapen. Die had er om gevraagd, zeide zij.

Stine werd dus in het kamertje gebracht, waar het meisje, dat zij straks gezien had, sliep. Deze was er al; ze kwam

haar vriendelijk tegemoet en zei haar, dat ze gevraagd had, of het dochtertje van madame Dubois dien nacht bij haar mocht slapen.

„Houd je veel van madame Dubois?” vervolgde het kind.

„Medaam Debwas, wie is dat?” vroeg Stine onnoozel.

Julie begon te lachen.

„Wel, malle meid,” riep ze, „weet je nog niet eens, hoe je eigen moeder heet. Ik bedoel die vrouw, die je hier heeft gebracht.”

„Maar dat is mijne moeder niet,” riep Stine, die nu weêr aan vrouw Herder dacht en zich herinnerde, dat die vreemde vrouw gezegd had, haar voor goed te willen meênemen; „mijne moeder woont te Warveld, och, ik wou zoo graag naar haar toe.”

En weêr begon Stine te snikken.

„Stil, stil,” fluisterde Julie angstig om zich heen ziende, „papa slapt hiernaast, laat die je niet hooren. Misschien zou je anders straf krijgen, want o, hij is zoo streng.”

„Kom, wees nu stil,” vervolgde zij vleierend, toen Stine nog zachtjes door bleef snikken. „Ik houd veel van je, wil je dan ook veel van mij houden? En 't is hier heusch zoo naar niet. Ik maak wel grasg kunsten, en vind het heel plezierig als de menschen het mooi vinden, en in de handen klappen. En dat mag jij nu ook leeren, en ik zal je helpen.”

„Hé, zal ik ook zulke kunsten leeren maken, als die dames van vanavond?” vroeg Stine.

„Ja, vind je het niet prettig?” zei Julie.

Stine wist het eigenlijk zelf niet goed. 't Moest wel mooi zijn, om zulke kunsten te kennen, maar als ze eens viel? Doch Julie stelde haar gerust, zij viel ook wel nooit, en ze zou haar wel helpen.

Julie hielp Stine nu nog zich uit te kleeden, en stond heel verwonderd, toen de laatste voor haar bedje knielde om te bidden, zooals ze altijd bij vrouw Herder gedaan had.

Ze vroeg aan Stine, waarom ze dat deed, en toen Stine haar zei, dat ze dan tot onzen lieven Heer sprak, van wien hare moeder haar zooveel verteld had, keek ze heel vreemd. Daar had ze nog nooit van gehoord, en Stine was nog te jong om haar alles uit te leggen.

De meisjes gingen naar bed. Stine, door de reis vermoeid, sliep spoedig in, en droomde van Warveld, maar Julie bleef lang wakker liggen, terwijl ze dacht over dien lieven Heer in den hemel, tot wien Stine sprak, als ze haar oogen sloot.

Nu kwam er voor Stine een heel treurige tijd aan. Ze moest ook kunsten leeren maken, en natuurlijk ging dat, vooral in het begin, niet heel vlug. Dikwijls kreeg ze dan straf, gewoonlijk klappen, ja, eens zelfs werd ze in een donker hok gesloten. Maar eindelijk begon ze de kunsten aan te leeren, en elken dag ging het beter.

Julie was haar vriendinnetje gebleven. Ze hielp Stine, zooveel ze kon, en wist meer dan eens haar papa, den strengen directeur, te bewegen, Stine niet te straffen.

Ze had haar vriendinnetje gevraagd, haar nog meer van dien Heer te vertellen, tot wien zij des avonds bad, en Stine had haar, zoo goed zij kon, alles oververteld, wat hare moeder, zooals ze vrouw Herder nog altijd noemde, haar verteld had. Dat God in den hemel woont, en ons, ook de kinderen, liefheeft, en dat wij Hem daarom ook moeten liefhebben en Hem niet bedroeven, door stout te zijn. Dan had zij van den Heere Jezus verteld, die door booze menschen vermoord was, al heel lang geleden, maar die weer was opgestaan, weer levend geworden, en nu in den hemel was. En die hield ook zooveel van kinderen, zei Stine; en Julie laisterde aandachtig, en ze vroeg Stine op een avond om eens hardop te bidden. Die deed dat graag, en nu vroeg Julie haar, om dat elken avond te doen. Dit werd afgesproken, en zoo kwam het, dat Stine niet vergat, wat vrouw Herder haar had geleerd, wat anders licht had kunnen gebeuren.

DE EERSTE VOORSTELLING.

„Allo, allo, allo! komt binnen, heeren en dames! boeren, burgers en buitenlui! hier is het grootste wonder, het mooiste van de heele kermis! De prachtigste toeren uit de hoogere rijkunst en de gymnastiek zijn hier te zien! Vooruit, vooruit! De voorstelling zal zoometeen beginnen! Kinderen betalen maar half geld!”

Zoo schreeuwde een bont gekleede man, die voor eene tent stond, op de markt van de stad W.

Een groote hoop nieuwsgierige kermisgangers stond naar hem te luisteren, terwijl anderen een aanplakbiljet lazen, waarop met groote letters stond:

GROOT PAARDENSPEL

VAN

ADOLPHE SEROND.

Onnavolgbare toeren in de hoogere rijkunst en gymnastiek.

EERSTE OPTREDEN VAN

Mademoiselle JULIE

EN

Mademoiselle CELESTINE,

HUIGENAAMD DE KLEINE GRATIËN.

Ge hebt zeker al begrepen wie die „Mademoiselle Celestine” was. Ja, het was onze Stine, die hedenavond voor het eerst meê zou doen in de voorstelling van het paardenspel.

2

19

De heele tent, met alle lichtjes en die menschenmassa scheen haar toe, met haar in het rond te draaien. Ze voelde zich zoo wonderlijk, zoo licht in het hoofd, en plotseling liet ze Julie's hand los, en stortte met een dauwen kreet van haar paard. Gelukkig bezeerde ze zich niet erg, daar de grond met zaagsel was bedekt, maar toch was ze zoo geschrikt, dat ze bewegingloos bleef liggen.

Hare moeder schoot met nog eene vrouw toe en droeg haar weg, en na een oogenblik kwam de directeur weer in den circus, en verzekerde het publiek dat „Mademoiselle Celestine” zich niet bezeerd had. De toeschouwers waren echter niet tevreden vóór ze Stine gezien hadden. Die moest dus weer even te voorschijn komen, aan de hand van den directeur, en eene buiging maken. Vriendelijk bracht hij haar toen weer weg, maar die vriendelijkheid duurde slechts zoolang, als het publiek hem zien kon. Nauwelijks was hij met Stine en hare moeder alleen, of hij begon het kind, dat bitter schreide, geweldig te beknorren, en dreigde haar met slagen, als ze ooit zoo iets weer deed. Ook hare moeder was boos, want ze wist dat ze nu een gedeelte van het loon, dat Stine verdiende, zou moeten missen. Zoo ging de kleine Stine erg bedroefd naar bed.

Doch zoo ongelukkig als op dien eersten avond ging het niet altijd. Stine geraakte langzamerhand aan de lichten en de menschen gewend. Ze bezocht met het paardenspel verscheidene kermissen, en ze begon langzamerhand aan haar nieuwe leven gewoon te raken. Toch vergat ze niet, wat ze op de Zondagschool geleerd had, want telkens en telkens weer moest ze die verhalen aan Julie vertellen, die altijd aandachtig luisterde. Ook bad ze elken avond, eer ze ging slapen, of de lieve Heer haar en vader en moeder te Warveld wilde bewaren, haar den Heer Jezus leeren liefhebben, en haar eens bij zich in den hemel nemen.

Ze was wel geschrikt, toen hare moeder het haar kwam vertellen, en veel liever had ze het niet gedaan, maar toch durfde ze niet tegenspreken. Ze wist wel, dat het toch niet zou helpen, en mijnheer Serond, de directeur, was zoo streng. Julie had haar moed ingesproken, maar toch was ze bang, o, zoo bang. En nu was de vreeselijke avond gekomen.

De circus werd al voller en voller, de ridders en rijders traden op, en Stine verwachtte met angst het oogenblik, dat het haar beurt zou worden. Eindelijk kwam het. De directeur wenkte haar en Julie; en de beide meisjes, in 't wit gekleed, met gouden vleugeltjes aan de schouders, betraden den circus. Ze bogen voor de toeschouwers, zooals het haar geleerd was, en een daverend handgeklap begroette ze. 't Was ook zoo'n lief gezicht, die kleine meisjes als engeltjes gekleed. Jammer maar, dat die menschen niet eens in Stine's hartje konden lezen, dat ze niet konden begrijpen, hoe bang ze was, en hoeveel liever ze, in plaats van dat mooie jurkje, haar eenvoudig katoenen jurkje had aangehad, dat ze van vrouw Herder gekregen had, als ze dan maar weer rustig te Warveld had gezeten.

Julie en Stine bestegen haar witte paardjes en begonnen naast elkander den circus rond te rijden. Na een poosje vielen de afgerichte dieren vanzelf in een zachten, gelijkmatigen draf. Nu moesten de beide meisjes, op een wenk van den directeur, op de breede, platte zadels gaan staan, elkander de hand geven, en zoo in eene bevallige houding doorrijden. Ze hadden die kunst goed aangeleerd, en erg gevaarlijk was het dan ook niet. Julie, die aan zooveel licht, en aan zulk een menigte menschen al lang gewoon was, lachte Stine vriendelijk toe, en poogde haar door blikken en hoofdknikjes aan te moedigen. Een poosje ging alles goed, maar toen de toeschouwers, verrukt over de aardige kinderen, opnieuw begonnen in de handen te klappen, en „bravo” te roepen, werd Stine duizelig.

NOG EENS TE WARVELD.

Ongeveer een jaar was er verlopen, sinds Stine hare pleegouders had moeten verlaten, toen Julie op zekeren morgen met een blij gezicht naar haar vriendinnetje toekwam.

„O, Stine, wat zult ge blij zijn,” juichte zij, „ge kunt nooit raden, wat ik daar straks papa heb hooren zeggen.”

„Wel, wat dan?” vroeg Stine nieuwsgierig.

„We gaan naar Warveld, naar Warveld, waar die twee lieve menschen wonen, van wie ge mij zoo dikwijls hebt verteld. Nu zult ge ze zeker wel terugzien, en dan moet gij mij ook meenemen. Ik zal zeker ook veel van hen houden. En wat zullen ze blij zijn, dat ge zoo mooi hebt leeren rijden, en kunsten maken.”

Julie begreep niet, dat Jan Herder en zijne vrouw er zeker alles behalve blij om zouden zijn als ze hun lief, zachtzinnig kind terugzagen als kunstrijdes. Voor haar was er geen grooter plezier, dan des avonds voor de toeschouwers in den circus te rijden, en hun handgeklap te hooren, en ze begreep niet dat een meisje heel wat nuttiger bezig kon zijn.

Stine wist het wel beter. Ze herinnerde zich heel goed, hoe bedroefd Herder en zijn vrouw geworden waren, toen haar moeder zei, dat ze paardrijdster zou moeten worden, en al wist ze ook niet precies waarom, toch begreep ze wel dat vader en moeder dat heel naar vonden, en zeker niet blij zouden zijn, als ze haar kunsten zagen maken.

Maar toch, zeker zouden ze het prettig vinden, om haar nog eens te zien, dat wist ze wel. En hoe lang zou het nog wel duren? Ja, dat wist Julie niet, maar heel lang kon het niet zijn, want de kermis in de stad, waar ze nu waren, was haast afgelopen.

En heel lang duurde het ook niet, hoewel nog veel te lang voor de ongeduldige Stine. Ze dacht, dat de blijde dag nooit komen zou, maar hij kwam toch, en op zekeren avond reden de wagens van den kunstrijderstroep Warveld binnen.

Wat was Stine blij, toen ze de oude, bekende straten weer zag! Hoe goed herinnerde ze zich nog alles! Ze wees aan Julie in 't voorbijrijden de school aan, waarop ze had gegaan, het lokaal van de Zondagsschool, het huis van den dominee, en nog heel wat andere dingen meer. Toch kwam er bij al haar vreugde weer een beetje verdriet. Ze had gehoopt, nog dienzelfden avond of den volgende dag Jan Herder en zijne vrouw te mogen opzoeken, maar dat wilde haar moeder volstrekt niet hebben. Die menschen moest ze liever maar heelemaal vergeten, zei deze. Misschien zou ze bij het afscheid weer zoo gaan huilen als den laatsten keer, en dat zou de directeur aan haar kunnen zien, en misschien weer een gedeelte van haar verdiensten inhouden.

Dat was wel een heele teleurstelling voor Stine en ze huilde er wel bitter om in stilte, maar ze gaf toch de hoop niet op. Vader en moeder zouden haar misschien wel komen opzoeken, of des avonds in het spel naar haar komen kijken. Des avonds bad zij dan ook, eer ze ging slapen, of de lieve God haar nog eens vader en moeder wou laten zien.

Op den eersten dag der Warveldsche kermis kwam Jan Herder tamelijk opgewonden thuis.

„Vrouw,” zei hij, zoodra hij binnentrad, „daar heb ik op de markt juist zulk een spel gezien, als er stond op dien dag, toen we Stine hier kregen, en toen ik voorbij-

ging, stopte zoo'n kerel mij dit papier in de hand. Kijk, hier staat haar naam: Celestine. Zou dat onze Stine zijn, moeder?”

Vrouw Herder zette haar bril op, en bekeek het papier. „Och, zeker wel, Jan,” zuchtte zij, „dan hebben ze toch van ons lief kind eene paardrijdster gemaakt! Zouden we ze niet eens mogen zien, Jan?”

„Als we naar het spel gingen, en naar haar vroegen, zouden ze ons zeker niet bij haar laten,” zei Jan nadenkend. „Maar, weet je wat, moeder, ik doe het wel niet graag, maar laten we vanavond eens naar de voorstelling gaan. Dan zien we ze zeker.”

„Och neen, Jan, dat niet!” zuchtte vrouw Herder, „ik geloof dat ik zou schreeuwen van angst, als ik zag hoe ons lief kind die gevaarlijke kunsten maakt. Ik zou het niet kunnen uithouden.”

„Nu, je weet wel, dat ik er ook niet van houd,” zei Jan, „ik ga anders nooit naar zulke spellen. Die menschen hebben hunne armen en beenen niet van God gekregen, om er kunsten mee te maken, maar wel om er mee te werken, en er is nog genoeg werk op de wereld voor hen. Maar 't is toch de eenige manier, vrouw, om Stine te zien te krijgen. Laten we er daarom voor dezen keer maar eens heengaan.”

Het verlangen naar Stine was bij vrouw Herder sterker dan haar vrees. Ze gaf haar toestemming, en tegen den avond begaf zich Jan met zijne vrouw naar het paardenspel.

Ze kwamen heel vroeg, en ze moesten lang wachten, eer de voorstelling begon. Vrouw Herder dacht, dat er geen eind aan zou komen. Maar langzamerhand vulde zich toch de zaal, de muzikanten, die voor het spel hadden gestaan, om de toeschouwers te lokken, kwamen binnen en namen hun plaatsen in, en de voorstelling begon.

Vrouw Herder zat te trillen van spanning en ongeduld, ze lette haast niet op de opgesierde ridders en rijderessen,

ze keek niet naar de wonderbare kunsten der gedresseerde paarden, ze tuurde slechts in den circus, om te zien, of ze ook ergens haar kind, haar Stine zag. Eindelijk kondigde de directeur het publiek aan, dat nu de wonderkinderen, Julie en Celestine, bijgenaamd de kleine gratien, op zouden treden.

Jan en zijne vrouw hielden den adem in. Daar zagen ze twee, in 't wit gekleede, meisjes, met gouden vleugels aan de schouders en sterren op het voorhoofd, op kleine witte paardjes den circus binnenrijden.

Ze tuurden en keken, en ja, het eene was hun Stine, wel heel anders gekleed en veel grooter geworden, maar toch het was hun kind. Ademloos volgden ze met de oogen de beide meisjes, die eerst samen rondreden en met haar paardjes verschillende kunststukjes uitvoerden.

Maar nu ziet vrouw Herder hoe haar kind op het paard overeind gaat staan en begint te dansen. Slechts denkend aan het gevaar, waarin Stine, zooals zij meent, verkeert, staat zij op en geeft een luiden schreeuw.

Stine ziet op, bemerkt haar pleegmoeder, die beide handen naar haar uitstrekt, geeft een luiden kreet van vreugde, verliest in hare ontroering het evenwicht, en — stort neer, met de borst op de houten balustrade, die den circus van de toeschouwers scheidt.

In een oogenblik was er een geweldige beweging in het paardenspel. Men hoorde kreten van ontzetting en angst. Verscheidene personen schoten toe en tilden Stine van den grond. Ach, het bloed vloede uit haar mond en bevlekte haar witte kleedje. Bewusteloos werd ze uit den circus gedragen.

NAAR HUIS.

In een kleine ruimte achter den circus ligt de kleine Stine, op een inderhaast opgeworpen leger van bossen stroo en paardendecken. Ze is doodsbleek en haar witte jurkje is met bloed bevlekt. De gouden vleugels aan hare schouders zijn geknakt, hare oogen zijn gesloten, 't is akelig om te zien.

Om haar heen staan haar moeder, de schreiende Julie, en Jan Herder en zijne vrouw. Hoe ze er gekomen zijn, weten ze haast zelf niet. Toen Stine werd weggedragen, zijn ze haar gevolgd, en madame Dubois, die ze herkende, heeft ze binnengelaten. Ook de directeur is er even bij geweest, maar spoedig weer heengegaan. Hij wilde al die „narigheid” liever niet zien, heeft hij gemompeld.

Een der stalknechts is om een dokter gegaan. Spoedig komt hij met den geneesheer terug, maar zoodra deze Stine gezien heeft, haalt hij de schouders op.

„Eene ader gesprongen, inwendig gekwetst,” fluistert hij tegen Jan, die hem vragend aanziet. „Het kind leeft geen uur meer.”

Hoe zacht hij ook gesproken heeft, vrouw Herder heeft hem toch verstaan. Met een luiden smartkreet valt ze voor het ruwe bed neer, en vat Stine's hand snikkend en schreiend.

„Stil, vrouwtje,” zegt de dokter, „stil, of ik mag je niet bij haar laten. We zullen zien, haar weer bij te brengen.”

Na eenige oogenblikken gelukte dit werkelijk. Flauw

sloeg Stine de oogen op, maar een glans van vreugde vloog over haar bleek gezichtje, toen ze vrouw Herder zag.

„Moeder,” fluisterde ze zachtjes.

Vrouw Herder boog zich over haar, en drukte een zoen op de bleeke lippen.

„Mag ik nu weêr meê naar huis gaan,” zeide Stine zacht, „mag ik nu altijd bij u blijven?”

„Ja, lieve, ja,” zei vrouw Herder, die haast niet spreken kon van verdriet, „je gaat nu weêr meê naar huis.”

„Maar Julie moet ook meê,” fluisterde Stine weer, „Julie, je moet niet huilen, je gaat ook meê, bij vader en moeder wonen. Maar nu nog niet, ik ben moê, en wou wat slapen.”

Ze sloot weer eenige oogenblikken de oogen. Allen stonden zacht schreiend om haar heen. Plotseling deed ze de oogen weêr open.

„Va, Moe,” zeide zij, „het wordt zoo donker, ga ik nu naar huis om te slapen, of blijft ge hier, bij mij. Nacht, moe...”

Haar hoofdje zonk achterover; Stine was dood.

Arme Stine, niet waar? Neen, gelukkige Stine, nu ging ze naar huis, naar den hemel, het heerlijke huis, waar ze altijd wonen zou, bij den lieven Heer Jezus.

Snikkend stonden Jan Herder, zijne vrouw en Julie rondom het sterfbed van Stine. Ook haar moeder lag luid schreiend bij haar neêrgekniêd. Van haar alleen had haar kind geen afscheid genomen, zelfs niet om haar gedacht. Maar ach — Stine had ook altijd vrouw Herder voor haar echte moeder blijven houden, en dat was heel natuurlijk.

Misschien zijt ge nu wel boos op Stine's moeder, die van haar kind eene paardrijdster maakte, om er geld meê te verdienen, en zeker, ik vind haar ook niet lief. Maar weet ge wel, wie de meeste schuld had? Niet Stine's moeder, en ook niet de directeur Serond, want die wisten niet

beter, maar de menschen en de kinderen, die op de kermis- sen naar het paardenspel gingen. Want wanneer er geen menschen waren, die kwamen kijken en daarvoor geld be- taalden, zouden er ook geen kunstmakers kunnen zijn, en die ongelukkigen zouden dan de krachten, die zij van God gekregen hebben, (maar heusch niet om kunsten te maken) kunnen gebruiken om nuttig werk te doen. Be- grijpt ge?

Kleine Stine werd op het kerkhof te Warveld begraven. Jan en zijne vrouw gaan nog dikwijls het graf bezoeken. Ze zijn nu al heel oud, en ze verlangen naar den tijd, dat de Heer Jezus hen bij zich in den hemel zal nemen, en zij weêr bij hun lief kind zullen zijn.

Julie moest natuurlijk weêr met het paardenspel ver- trekken. We willen hopen, dat ze onthouden zal, wat Stine haar heeft verteld. Dan zal ze zeker ook den Heer Jezus liefkrijgen, en dan wel geen paardrijdster blijven. In alle gevallen zal zij zeker nog dikwijls denken aan haar vriendinnetje,

CELESTINE

DE KLEINE KUNSTRIJDERES.

INHOUD.

	Blz.
DE PLEEGGOUDENS	3
DE VREEMDE VROUW	7
HET PAARDENSPEL	11
DE EERSTE VOORSTELLING	17
NOG EENS TE WARVELD	20
NAAR HUIS	24

